

ΒΑΡΙΑ ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΣΤΟΥΣ ΡΥΠΑΙΝΟΝΤΕΣ (Φεβρουάριος 2008)

Συγγραφέας: ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΑΜΠΕΤΑΚΗΣ

Τι κοινό έχουν σήμερα οι κάτοικοι της Θήβας και της Γάζας; Η απάντηση είναι απλή: τα τρόφιμα. Οι Θηβαίοι πρέπει να εισάγουν νερό για να αποφύγουν το καρκινογόνο Cr (VI) του νερού της πόλης τους, ενώ οι Παλαιστίνιοι πρέπει να ταξιδεύουν καθημερινά στην Αίγυπτο και από εκεί να εισάγουν τρόφιμα.

Το πρόβλημα του Cr (VI) στον Ασωπό έγινε γνωστό το περασμένο καλοκαίρι. Από τότε έχουμε μάθει πολλά αρνητικά σχετικά με το νερό σε Αττική και Βοιωτία. Το νερό στην Ανατολική Αττική έχει επίπεδα νιτρικών πολλαπλάσια των νόμιμων ορίων (όπως πρόσφατο πρωτοσέλιδο δημοσίευμα του «Βήματος της Κυριακής» ανέφερε). Παράλληλα, στη Δυτική Αττική πρόσφατες μετρήσεις του Εργαστηρίου Περιβαλλοντικής Χημείας του Πανεπιστημίου Αθηνών έδειξαν πολύ υψηλά επίπεδα βενζολίου. Το σχετικό μάλιστα δημοσίευμα («Ελευθεροτυπία», 20.1.2008) είχε τον εύγλωττο τίτλο «νερό, να το πιεις στο βαρέλι».

Δεν είναι μόνο οι προαναφερθείσες περιοχές που έχουν λίγο ή πολύ προβληματικό νερό. Το νερό δεν είναι ένα τοπικό πρόβλημα. Ο υδροφόρος ορίζοντας της Γης δεν γνωρίζει δημαρχιακά ή νομαρχιακά σύνορα. Τα συγκοινωνούντα δοχεία από τα οποία αποτελείται ο υδροφόρος ορίζοντας πρέπει να μας κάνουν να ανησυχήσουμε άμεσα, προτού αυξηθούν και άλλο τα επίπεδα θανάτων από καρκίνο. Θυμίζω ότι στα Οινόφυτα το 1989 το 6% των θανάτων οφείλονταν σε καρκίνο, ενώ σήμερα το αντίστοιχο ποσοστό είναι εξαπλάσιο, δηλαδή 36%!

Σήμερα, πόσο ασφαλείς μπορούμε να νιώθουμε όταν πριν από λίγους μήνες τα Υπουργεία Υγείας και Περιβάλλοντος μάς έλεγαν ότι δεν υπάρχουν ανώτατα όρια για το Cr (VI) στο νερό, ενώ στις 9.10.2007 συνέστησαν ότι το νερό του Ασωπού δεν είναι κατάλληλο ούτε για πλύσιμο; Είναι επιστημονικά αποδεκτό ότι οι καρκινογόνες ενώσεις, όπως είναι το Cr (VI), δεν μπορούν να έχουν νόμιμα επιτρεπόμενα όρια ειδικά σε πόσιμο νερό και τρόφιμα. Το όριο των 10 µg/L για το Cr (VI) που «συνιστάται»

διεθνώς είναι απλά ένα όριο ασφαλείας μόνο για βραχυπρόθεσμες εκπομπές των ανθρώπων σε αυτό το άκρως καρκινογόνο στοιχείο. Οι ειδήσεις που μας έρχονται από την πόλη της Θήβας όμως είναι άκρως ανησυχητικές. Τα επίπεδα του Cr (VI) έχουν φτάσει σήμερα τα 38 μg/L, δηλαδή σχεδόν τετραπλάσια από το «προτεινόμενο όριο ασφαλείας». Τα επίπεδα του Cr (VI) σε τρόφιμα δεν είναι γνωστά, διότι απλά δεν έχουν γίνει οι σχετικές μετρήσεις αλλά είναι γνωστό ότι το Cr (VI) δεν μπορεί να φτάσει τα υπέργεια τμήματα ενός φυτού (δηλαδή τον καρπό), ενώ προσβάλλει επικίνδυνα τα υπόγεια τμήματα. Με άλλα λόγια, τα τρόφιμα βολβοί που προέρχονται από περιοχές με νερό με Cr (VI) είναι μαθηματικά βέβαιο ότι περιέχουν Cr (VI)! Τέτοια τρόφιμα είναι οι πατάτες και τα καρότα. Αν σκεφτούμε δε ότι στις περιοχές των Οινοφύτων και της Θήβας τα εν λόγω τρόφιμα είναι κύρια αγροτικά προϊόντα, το ερώτημα είναι τούτο: αυτά τα τρόφιμα σε ποιες αγορές έχουν καταλήξει και ποιοι ανυποψίαστοι πολίτες τα έχουν καταναλώσει; Συνεπώς, ευθύνες έχει και το Υπουργείο Ανάπτυξης όπου ανήκει ο ΕΦΕΤ.

Οι ευθύνες των προαναφερθέντων Υπουργείων δεν είναι δολοφονικές αλλά πραγματικά ανεξήγητες. Πώς να εξηγηθεί επιστημονικά ότι στο ΥΠΕΧΩΔΕ ήξεραν από το 2004 για το προβληματικό νερό του Ασωπού, αλλά επί τέσσερα χρόνια τώρα δεν έχουν κάνει κάτι για το «επιχρωμιωμένο» νερό της Βοιωτίας και της Αττικής; Πώς να εξηγηθεί ρασιοναλιστικά το γεγονός ότι πρόσφατα ο αρμόδιος υπουργός ΠΕΧΩΔΕ (κ. Σουφλιάς) έκανε δηλώσεις ότι «ο ρυπαίνων θα πληρώσει», αλλά τα πρόστιμα που υπέβαλε το ΥΠΕΧΩΔΕ τον Οκτώβριο και Νοέμβριο του 2007 σε βιομηχανίες των Οινοφύτων δεν αφορούσαν καμία εταιρεία που ρυπαίνει με χρώμιο; Πώς να κριθεί η απάθεια του ΕΦΕΤ στο θέμα των τροφίμων-βολβών τόσους μήνες; Πώς να κατανοήσουμε ως κοινωνία την όψιμη οικολογική ευαισθησία των κρατούντων αλλά και τον φόνο εξ αμελείας που γίνεται με το Cr (VI) στο νερό; Σε πρόσφατο άρθρο στο «Βήμα» (13.11.2007) με τίτλο «Βρώμικο νερό, μολυσμένα τρόφιμα» αναλύθηκε η άμεση ανάγκη συνεργασίας επιστημόνων και πολιτικών για τον σχεδιασμό εθνικής πολιτικής για το νερό.

Μόλις δύο μήνες μετά δυστυχώς πρέπει να ομολογήσω την ήττα μου! Σήμερα τα γεγονότα αποδεικνύουν ότι ήμουν τουλάχιστον ρομαντικός, αν όχι αιθεροβάμων, όταν πρότεινα να σκεφτούμε εθνική πολιτική για το νερό, όταν αφήνουμε ανεξέλεγκτες βιομηχανίες να ρυπαίνουν τον υδροφόρο ορίζοντα με Cr (VI). Το άμεσο χρέος μας είναι να ενώσουμε τις φωνές και τις γραφίδες μας όλοι οι επιστήμονες και να πιέσουμε τα

Υπουργεία ΠΕΧΩΔΕ, Υγείας και Ανάπτυξης για άμεσες ενέργειες στο θέμα του νερού. Προτού θρηνήσουμε και άλλα θύματα από καρκίνο και προτού το Cr (VI) εξαπλωθεί και άλλο. Διότι είναι τουλάχιστον υποκριτικό να γίνεται καμπάνια κατά του καπνίσματος ως καρκινογόνου, αλλά βιομηχανίες να ρυπαίνουν ανερυθρίαστα- και ας βάφει το Cr (VI) κόκκινο το νερό- τον υδροφόρο ορίζοντα της χώρας μας.

Πρέπει άμεσα να υποβληθούν υψηλότατα πρόστιμα σε όλες τις βιομηχανίες που λειτουργούν χωρίς τον απαιτούμενο από τον νόμο βιολογικό καθαρισμό. Πρέπει να δημοσιοποιηθούν τα ονόματα αυτών των εταιρειών, ώστε να μπορέσουμε ως καταναλωτές να μποϊκοτάρουμε τα προϊόντα τους. Πρέπει να αρχίσουν άμεσα να γίνονται μετρήσεις στα αγροτικά προϊόντα-τρόφιμα που προέρχονται από περιοχές με μολυσμένο νερό. Για να μπορέσουν σύντομα οι κάτοικοι της Θήβας, των Οινοφύτων και της Αυλίδας να ξαναπιούν άφοβα νερό. Για να ξέρουμε όλοι μας πόσο ασφαλή είναι τα τρόφιμα από αυτές τις περιοχές. Μας ακούτε, κκ. Σουφλιά, Φώλια και Αβραμόπουλε;

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «ΤΟ ΒΗΜΑ» στις 21 Φεβρουαρίου 2008, σ. Α11.